ILMATIETEEN LAITOS

**LAUSUNTO**

07.10.2025 622/03.00.02/2025

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausuntopyyntö 02.10.2025, E 81/2025 vp

**Ilmatieteen laitoksen lausunto: Valtioneuvoston selvitys komission tiedonannosta koskien Euroopan vesiresilienssistrategiaa**

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Ilmatieteen laitokselta asiantuntijalausuntoa valtioneuvoston selvitykseen: Komission tiedonanto Euroopan vesiresilienssistrategiasta.

Ilmatieteen laitos on perehtynyt Euroopan vesiresilienssistrategiaan sekä valtioneuvoston selvitykseen asiaan liittyen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Ilmatieteen laitos tukee selvityksen perusmuistiossa kohdissa "Suomen kanta" ja ”Pääasiallinen sisältö” esitettyjä tavoitteita ja näkemyksiä, erityisesti:

- Suomen näkemystä, että vesiresilienssi on keskeinen osa yhteiskuntien kokonaiskestävyyttä ja häiriönsietokykyä
- Suomen näkemystä, että vesien ja merivesien hallintaan tarvitaan vakaa ja ennustettava politiikkakehys
- komission aikomusta kehittää veden niukkuutta kuvaavia indikaattoreita ja kuivuusriskien hallintasuunnitelmien ohjeistusta vuosien 2026–2027 aikana.
- komission aikomusta laatia vuoden 2025 aikana laatia tiekartan luontohyvitysten (eng. nature credits) käyttöönottamiseksi
- komission aikomusta kehittää EU:n laajuista reaaliaikaista varoitus- ja seurantajärjestelmää
- komission aikomusta ottaa käyttöön Euroopan ilmastonmuutoksen sopeutumissuunnitelman vuoden 2026 aikana
- komission pyrkimystä vahvistaa EU:n roolia saavuttaa globaalia vesiturvallisuutta ja -resilienssiä sekä YK:n kestävän kehityksen 6. tavoite (SDG6) tukemalla kestävää vedenhallintaa, kansainvälistä yhteistyötä ja kehitysmaiden valmiuksia.
- komission aikomusta tarkastella meristrategiapuitedirektiiviä tavoitteenaan EU-sääntelyn yksinkertaistaminen, direktiivin harmonisointi muun lainsäädännön kanssa sekä raportoinnin merkittävä yksinkertaistaminen
- komission aikomusta tuoda kansalliseen ja alueellisten viranomaisten käyttöön digitaalisia malleja, kuten Destination Earth ja merien digitaalinen kaksonen, joiden kehittämiseen myös Suomi osallistuu.

Ilmatieteen laitos pitää tärkeänä sitä, että perusmuistiossa nostetaan esiin tavoitteet hallita tulva- ja kuivuusriskejä, vähentää viljelymaille märkyyden aiheuttamia haittoja ja vähentää ravinnekuormitusta vesistöihin sekä parantaa maaperän kuntoa ja kaupunkialueiden vesienhallintaa muun muassa rakentamisen ja alueiden käytön suunnittelulla, sillä ilmastonmuutoksen edetessä ilmastonmuutoksen kielteiset vaikutukset konkretisoituvat entistä herkemmin ja mitä varhaisemmassa vaiheessa ne otetaan huomioon, sitä kustannustehokkaammin niihin voidaan varautua.

Ilmatieteen laitos pitää kannatettavaa, että komissio arvioi vuonna 2027 strategian toimeenpanon edistymistä ja sitä, miten "vesitehokkuuden priorisoinnin" -suositus on otettu käyttöön sekä tekee vuonna 2029 strategian kokonaisarvioinnin, jossa arvioidaan kansallisten toimien vaikutukset vesiresilienssiin. Tämä on erityisen tärkeää ottaen huomioon, että strategian tavoitteena on parantaa vesitehokkuutta tavoitteen olematta sitova jäsenmaille ja koska Suomi katsoo, että vesitehokkuuden priorisoinnin periaatteen ei tulisi estää tai hankaloittaa uusia investointeja Suomessa.

Kirsti Jylhä
Erikoistutkija
Sään ja ilmastonmuutoksen vaikutustutkimus

Laura Tuomi
Erikoistutkija, Yksikönpäällikkö
Merentutkimus